
МВАМ255

КУРСОВ ПРОЕКТ

УЧАСТИЕ НА БЪЛГАРИЯ ВЪВ
ВЪТРЕШНООБЩНОСТНАТА ТЪРГОВИЯ
СЪС СТРАНИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Изготвил:.....
/...../

Проверил:.....
/...../

София, 2014

ВЪВЕДЕНИЕ

Външнотърговските взаимоотношения са изразител на отвореността на една икономика и показател за нейното развитие. Нещо повече, когато България е в рамките на Европейския съюз вътрешните търговски потоци на страната с други държави-членки е вероятно показател за специализацията и за ползите от участието ѝ в този търговко-политически съюз. Разбира се за подобни изводи е необходимо да се направи всеобхватен и детайлен анализ на паричните потоци на страната със страни партньори в рамките на ЕС.

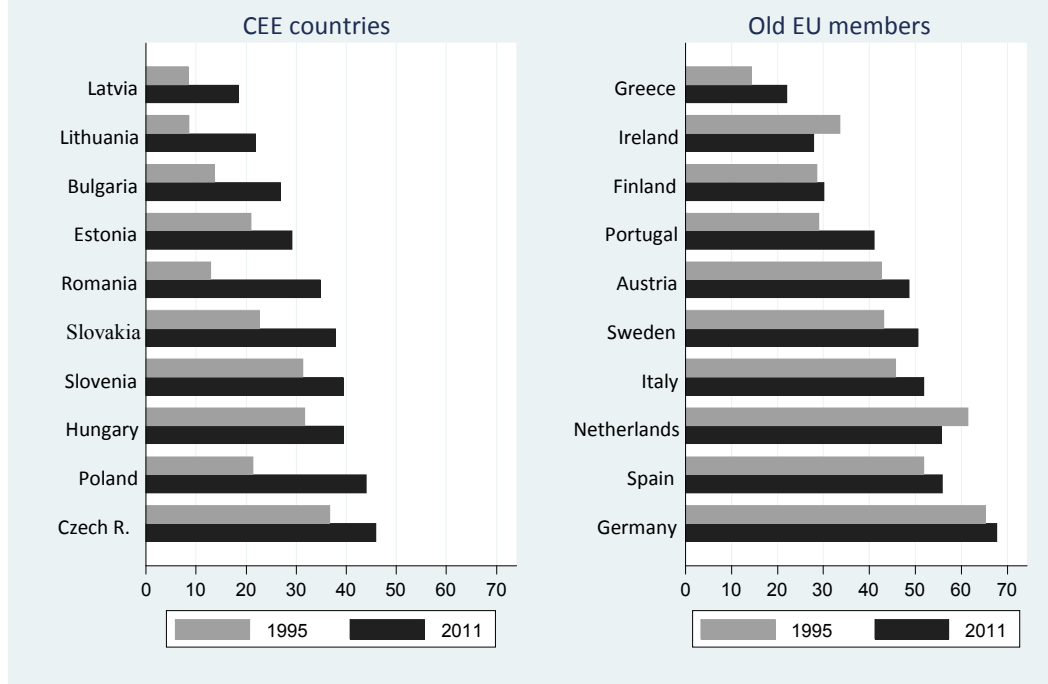
Целта на настоящата разработка е да разгледа вътреобщностната търговия между България и Гърция за период 2007-2012г.

1. ТЕНДЕНЦИИ ВЪВ ВЪТРЕОБЩНОСТНАТА ТЪРГОВИЯ.

Графика 1 показва растежа на десет страни от ЦИЕ и десет стари страни-членки на ЕС, в търговията им в периода между 1995 и 2011г. Страните, които имат висок дял ИИТ (вътреобщностна) през 1995г. - това са предимно развитите индустриални държави от стария ЕС - най-вече имат бавен растеж. В случая на Холандия прирастът е отрицателен. Въпреки това, такъв ефект на насищане (което не е известно в литературата, напр. Glejser 1983) също се появява вече в някои страни от ЦИЕ (Словения, Чешката република и Унгария).

Географската близост и общата граница са положителни фактори на вътреобщностната търговия. Това се признава от всички автори, въпреки че е обяснено по различни начини. Според Balassa (1986) „може да се приеме, че наличието на информация намалява, а разходите се увеличават с разстоянието”, докато Venables-Rice-Stewart (2003) откриват, че разстоянието увеличава разлики в характеристиките на страната, а последните са отговорен за по-малкия дял в търговията между държави -далече една от друга. Румъния, България и сравнително голямото разстояние на балтийските страни от такива промишлени „суперсили” като Германия и Северна Италия със сигурност намалява нивата на вътреобщностната в сравнение със Словения, Чешката република, Унгария и Полша.

Граф. 1 Дял на вътреобщностна търговия в общата търговия на страните

Други фактори, които са доказани и не толкова дискутирани са размера на страната, обикновено се измерва в БВП. Разликата между два брутни вътрешни продукта има отрицателно въздействие.

Още един фактор, който влияе на вътреобщностната търговия са преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ), но тази връзка е сложна. Хоризонталните или пазарно ориентирани ПЧИ са основно алтернатива на износа като по този начин те са склонни да намали търговията, а също и вътреобщностите търговски взаимоотношения (въпреки че това може да доведе до износ на съставни части, което формира умерено отрицателното въздействие). Според Markusen - Maskus (2002), повечето ПЧИ попада в тази категория на намаление на вътреобщностната търговия. Въпреки това, други изследователи¹ са установили, доминиране на вертикалните (сравнителни предимства, основаващи се на търсене на ефективност) ПЧИ. Търсенето на ефективност е най-вече на базата, на която са построени международни производствени мрежи. Производственият процес е фрагментира границите на страните; в този процес ПЧИ и вътреобщностната търговия вървят

¹ напр. Greenway et al. 1998, 2003 и Yeaple Hanson et al. 2005